

پایه :	۶	موضوع :	علوم حدیث
تاریخ :	۸۹/۶/۲۸	ساعت :	۸

نام کتاب: آشنایی با علوم حدیث

لطفاً فقط به ۱۰ سوال پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه، به سوال آخر نمره داده نمی‌شود (هر سؤال ۲ نمره)

۱. تفاوت «سنت» و «حدیث» را بنویسید. (ع: ۱ د: ۲)

حدیث ناظر به گفتار معصومین است در حالی که سنت به شیوه و منش و رفتار آنان ناظر است (و از آنجا که منش، گفتار را نیز در بر می‌گیرد، می‌توان سنت را اعم و فراگیرتر از حدیث دانست).

۲. امتیازات بحار الأنوار را بنویسید. (ع: ۲ د: ۲)

۱. جامع‌ترین کتاب روایی است. ۲. شرح و تبیین روایات. ۳. ذکر اسناد. ۴. انعکاس نظرات عالمان و صاحب نظران.

۳. در بحث «کتابت حدیث» راه حل‌های ارائه شده برای جمع میان روایات نهی و اذن را بنویسید. (ع: ۲ د: ۲)

أ. اختصاص روایات اذن به افراد کم‌حافظه.

ب. اختصاص روایات اذن به افراد آشنا به کتابت.

ج. ناسخ بودن روایات نهی.

۴. «تخصیص» و «نسخ» را تعریف کنید. (ع: ۲ د: ۳)

اگر دلیل عامی که ظاهر آن گستردگی و فراگیری در محدوده اشخاص و زمان است، از نظر افراد محدود گردد، می‌گویند تخصیص خورده است و اگر از نظر زمان دچار محدودیت شده و اعلام شود که از این زمان دیگر دلالت عام ملغی است دچار نسخ شده است.

۵. روایت محکم و متشابه را تعریف کنید. (ع: ۱ د: ۲)

محکم: روایتی که دلالتش آشکار است و دارای وجوه معنایی مختلف نیست تا برای ترجیح یکی از آن وجوه نیازمند قرینه باشد.
متشابه: روایتی که از جهت معنایی چندپهلوی باشد و مراد جدی متکلم، و رای معنای ظاهری آن است.

۶. شرایط راوی را بنویسید. (ع: ۱ د: ۲)

اسلام - عقل - بلوغ - ایمان - عدالت - ضبط.

۷. دو دلیل بر ردّ کسانی که قائلند مؤلف روضه کافی، ابن ادریس حلی است، بنویسید. (ع: ۲ د: ۲)

۱. راویانی که در آغاز سند روضه، نامی از آنها آمده از طبقه هشتم یا نهم هستند حال چگونه ممکن است ابن ادریس که در طبقه پانزدهم واقع شده از کسانی که در طبقه هشتم یا نهم هستند بدون واسطه روایت کند؟

۲. اسانید روایات روضه با اسانید روایات کافی یکسان هستند. (پس مؤلف روضه و کافی یکی است)

۳. نجاشی و شیخ طوسی که سال‌های قبل از ابن ادریس می‌زیسته‌اند روضه را از تألیفات کلینی می‌دانند.

۸. دو کتاب «صحیفة النبی» و «صحیفة الصادقة» را به اختصار معرفی کنید. ۴۹ (ع: ۱ د: ۳)

صحیفة النبی: مجموعه‌ای کوچک از روایات بوده که با املای پیامبر(ص) نگاشته شده که در زمان حیات پیامبر(ص) در دستگیره شمشیر پیامبر(ص) نگاهداری می‌شد.

صحیفة الصادقة: مجموعه‌ای از روایات بود که عبد الله بن عمرو بن عاص آن را با املای پیامبر(ص) فراهم آورد و وجود چنین صحیفة‌ای در عصر پیامبر(ص) که توسط یکی از صحابیان فراهم شده بود مورد اذعان همه حدیث پژوهان اهل سنت است.

۹. یکی از توجیهات ذکر شده برای ممانعت از کتابت حدیث، بیم آمیختن قرآن با حدیث است، این توجیه را به همراه دو نقد بر آن بیان کنید. ۱۲۲ (ع: ۲ د: ۲)

اگر حدیث هم مانند قرآن نوشته می‌شد، احتمال داشت این کار در یک صفحه یا صحیفة انجام گیرد و مردم در کنار خواندن قرآن احادیث مکتوب را نیز می‌خواندند و کم‌کم خیال می‌کردند که این احادیث هم آیات قرآن است.

نقد: ۱. این توجیه قانع کننده نیست مگر اینکه احادیث را از نظر بلاغت مانند قرآن بدانیم در حالی که قرآن معجزه است و عرب از آغاز نزول اولین آیه قرآن، مبهوت فصاحت آن مانده است. ۲. در زمانی که این مطلب مطرح شد، نگارش قرآن پایان یافته بود؛ پس آمیخته شدن متصور نیست. ۳. در صورتی اختلاط متصور است که حدیث و قرآن، در یک مصحف یا صفحه نوشته شود در حالی که این گونه نبوده است.

۱۰. به نظر مؤلف، تفاوت و اشتراک حدیث قدسی با قرآن در چیست؟ ۲۹ (ع: ۱ د: ۲)

هر دو در استناد لفظ و معنا به خداوند مشترکند لکن در حدیث قدسی، جهت اعجاز و هم‌آورد طلبی لحاظ نشده ولی در قرآن این جهت لحاظ شده است.

۱۱. چهار محور از محورهای اساسی دوره شکوفایی دانش‌های حدیثی را بنویسید. ۱۰۱ (ع: ۱ د: ۲)

۱. بررسی عمیق و نقادانه تاریخ حدیث. ۲. محدود شدن حوزه مطالعات حدیثی. ۳. نقد و پالایش روایات. ۴. تدوین فرهنگ‌ها و فهرستهای حدیثی. ۵. احیاء آثار پیشوایان. ۶. رویکرد خاورشناسان به مباحث حدیث پژوهی. ۷. به خدمت گرفتن رایانه در عرصه حدیث پژوهی.